

[Pürschel.]

Plads at oplyse, at det Selskab, paa hvilket dette Lovforslag i særlig Grad tager Sigte, kun har givet Udbytte 4 Aar i den Tid, det har bestaaet, nemlig i 1906, 1914, 1915 og 1935, saa nogen Høne, der lægger Guldæg, er der ikke Tale om, det er meget moderat, hvad Aktionærerne har faaet ud af dette Foretagende. I alt er der i Udbytte udbetalt ca. 1,5 Mill. Kr., medens der i Skat er betalt ca. 1,9 Mill. Kr., begge Steder en lille Smule over. Men det er alt sammen noget, man kan tale om i Udvalget.

Da den svenske Lovgivning har været berørt her, skal jeg bemærke, at saa vidt mit bekendt er den danske Lov adskilligt mere vidtgaende end den svenske, men det vil der ogsaa blive Lejlighed til at se paa i Udvalget.

Lovforslaget er paa visse Punkter Udryk for et Samkvem mellem en pacifistisk Doktrinarisme og en socialistisk Doktrin om Udbyttebegrænsning. Det har avlet Lovforslagets § 8, der dels bestemmer, at Udbyttet skal begrænses, og dels har det ejendommelige, at Staten skal tjene Penge ved Salg af Krigsmateriel, skønt den i og for sig principielt misbilliger denne Fabrikation. Men Pacifisterne har jo saa ofte vist, at de ikke forstaar at vælge deres Selskab, saa det er ikke underligt, de ogsaa her er gaaet galt i Byen. Stk. 4 synes mig unægtelig at høre til de mindst vellykkede Partier i Loven, naar det der fastsættes, at de Beløb, der i Henhold til Stk. 2 kræves indbetalt til Statskassen, skal bruges til Foranstaltninger til Beskyttelse af den civile Befolkning mod Følgerne af Luftangreb. Det er en Bestemmelse, der kan være fortrinlig, naar man fra et pacifistisk Synspunkt skal til at begrunde, at Staten dog tager disse Penge fra Dødens Købmænd. Naar man ikke staar paa det Standpunkt, som Hr. Jesper Simonsen staar paa, at ethvert Forsvar mod Luftangreb betyder, at man er Folkefjende Nr. 1, kan det dog for et mere tilbagetrukket Standpunkt være nyttigt at kunne sige, at man bruger disse Penge i et smukt Formaalets Tjeneste, nemlig som Værn for den civile Befolkning.

Men er det mon rigtig vel gennemtænkt? Det kan dog vel ikke være Meningen, at man kun vil skabe den civile Befolkning et Værn mod Angreb fra Luften i det Omfang, hvori der tjenes Penge paa Vaabnene. Noget direkte Forhold mellem de to Ting synes der ikke at være. Og paa den anden Side ser det saa gridsk ud, naar man taler om, at man *fortransvis* vil bruge disse Penge dertil. Det ser ud, som om

man ønskede, at det maatte blive et rigtig stort Udbytte, saa at man ikke blot kunde dække det, man skulde bruge til Luftforsvaret, men at man ogsaa kunde faa en lille Skilling i Behold til andre Formaal. Den Passus tror jeg derfor paa Forhaand er dødsdømt, og jeg forstod ogsaa af det ærede Medlem Hr. Hedtoft-Hansens forsigtige Udtalelser, at den havde han ikke nogen videre Kærlighed til, og det tror jeg var klogt af det ærede Medlem.

Men jeg vil gerne tilføje, at det forekommer mig i det hele at være lidet ønskeligt, at Staten er interesseret i Overskuddet af en privat Vaabenfabrik. Selv om man har al mulig Kontrol med Udførsel o. s. v., kunde det tænkes, at man skønnede fejl en Gang og kom ind i Vanskeligheder i den Anledning, og saa vil det altid være meget mere ubehageligt, naar Staten er interesseret i noget saadant, end naar det er et rent privat Foretagende, der er Tale om.

Hermed skal jeg udtale, at vi er villige til at se paa Lovforslaget i et Udvalg og søge at bringe et efter vor Opfattelse saa fornuftigt Lovforslag som muligt ud af det.

Rager: Efter de Udtalelser, der er faldet fra de tre andre Partiers Ordførere, er det tydeligt, at en principiel Diskussion om dette Lovforslag er der ikke nogen Anledning til at føre; der vil formentlig ikke blive nogen at føre den med, da der i Virkeligheden er Enighed om, at det er rigtigt, at det offentlige overtager en indgaende Kontrol med Tilvirkningen af Krigsmateriel og Eksport af dette, og det forekommer mig ogsaa ganske rigtigt. Vort Parti staar ogsaa paa det Standpunkt, at det er ønskeligt, dette sker.

De enkelte Bestemmelser i Loven, som er gjort til Genstand for Omtale af de foregaaende Ordførere, finder jeg i og for sig ingen Anledning til at komme ind paa her ved første Behandling, vi vil jo faa Lejlighed til at drøfte dem og de Virkninger, de enkelte Bestemmelser kan faa, i et Udvalg.

Man har, for blot at nævne et enkelt Eksempel, opholdt sig en Del ved § 8, og lad mig ogsaa tage et Eksempel derfra. Det er Spørgsmaalet om Statens Ret til at tage et Overskud, som maatte ligge ud over Afholdelsen af de i Forvejen i Paragraffens 1ste Stykke opremsede Udgifter. Man kan naturligvis sige, at dette kan være utiltalende, naar Staten principielt er imod det; man kan ogsaa sige, at det i og for sig gør Staten interesseret i Fabrikationen. Dette sidste vil jeg dog ikke mene, fordi Staten aldrig vil regne med et